

*Мамонтов Ігор Олександрович, старший викладач,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

БУДІВЕЛЬНЕ ПРАВО ЯК НОВИЙ НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ

Сфера будівельної діяльності є складним комплексом суспільних відносин, у середовищі якого задіяні робітники і фахівці різних рівнів кваліфікації, матеріальні ресурси та здійснюється техногенний вплив на навколишнє середовище. Ці відносини регулюються законами та комплексом підзаконних нормативно-правових актів, які за родом свого регулювання складають галузь будівельного права. Проте правозастосовна практика у даній сфері відносин реалізується суб'єктами відносин, серед яких в Україні юристи-фахівці різних юридичних спеціалізацій, здебільшого з таких галузей права як господарське, цивільне, природоохоронне, кримінальне право та інших. З роками такі фахівці набувають практичних знань у сфері будівельних відносин, працюючи у будівельних компаніях або будучи правозахисниками, що потребує тривалого часу і не забезпечує комплексних знань у сфері будівельного права. Наслідком цього є високий рівень конфліктності у правозастосовній практиці – незаконне будівництво з причин неякісного юридичного супроводу даного процесу, неефективна претензійно-позовна робота юридичних служб будівельних підприємств, юридично неякісна договірنا база, системні правопорушення у дозвільно-проектній сфері, що призводять часом до техногенних катастроф та нанесення великих збитків докільню, а також створюють загрозу життю та безпеці людей. З огляду на дані тенденції, враховуючи велику відповідальність всіх суб'єктів відносин будівельної сфери, актуальною проблемою сучасної будівельної галузі є підготовка фахових юристів, які повинні володіти комплексними знаннями у сфері будівельного права, спеціалізація яких має базуватись на поєднанні узагальнень знань щодо правового забезпечення будівельних відносин.

Найбільш ефективною, на наш погляд, науково-педагогічною базою, котра стане своєю Alma mater для юристів у сфері будівництва, є Київський національний університет будівництва і архітектури, де зосереджено провідний науково-педагогічний капітал у сфері будівельних знань та наявна матеріально-технічна база. Проте вивчення юридичної специфіки будівельних відносин студентами мають проводити науково-педагогічні кадри з юридичної сфери, синтезуючи правознавство як напрям підготовки із будівельною галуззю як сферою відносин промислового комплексу, що забезпечить унікальність спеціалізації знань майбутніх магістрів будівельного права.

Підготовка юристів у сфері будівельного права повинна здійснюватись на базі вищої юридичної освіти кваліфікаційного рівня не нижче бакалавра права у рамках підготовки магістра будівельного права і триватиме два роки у рамках чотирьох семестрів, кожен з яких уміщує у собі тематичний блок занять.

Навчальна програма підготовки магістра будівельного права будується за логікою набуття знань від загального до конкретного. Для уведення юристів у

сферу будівельного права і поглиблення знань у сфері державної політики у сфері будівництва першим блоком навчальних дисциплін, на наше переконання, повинен стати комплекс лекцій та семінарських занять з таких дисциплін, як:

- Будівельна діяльність як сфера суспільних відносин;
- Законодавство у сфері будівельної діяльності;
- Державне управління у сфері будівництва;
- Регулювання будівельної діяльності органами місцевого самоврядування;
- Міжнародно-правове регулювання будівельної діяльності та досвід зарубіжних країн;
- Публічно-правові і приватно-правові відносини у сфері будівельної діяльності.

Підсумковим закріпленням знань у першому семестрі, як і в усіх інших, повинно стати виконання та захист курсової роботи, що у даному блоці підготовки буде здійснюватись за предметом: «Державно-правові основи будівельної діяльності», де на вибір магістрантів буде запропонований перелік тем для виконання курсових робіт.

Другий семестр підготовки юристів у сфері будівельного права планується присвятити питанням державного контролю у сфері будівництва у рамках таких предметів, як:

- Правове регулювання планування та містобудівного кадастру;
- Правовий режим земель промислової та цивільної забудови;
- Правове регулювання промислового будівництва;
- Правове регулювання цивільного будівництва;
- Нормативно-правове забезпечення інженерно-комунікаційної інфраструктури.

У підсумку знання, набуті магістрантами у другому семестрі, закріплюються виконанням і захистом курсової роботи з предмету «Державний контроль у сфері будівництва».

Другий рік підготовки магістрантів включатиме напрями підготовки у сфері економіко-правових основ будівельної діяльності та правового забезпечення різних стадій будівельного процесу. У першому семестрі другого року навчання студенти повинні досягнути знання за наступними предметами:

- Правові основи фінансування та кредитування будівництва;
- Правове регулювання підрядних відносин у будівельній діяльності;
- Організаційно-правові форми та корпоративні права суб'єктів будівельного ринку;
- Договірні відносини у будівельній сфері;
- Правопорушення у сфері будівельної діяльності;
- Особливості судочинства у сфері будівництва.

Підсумок знань студентів закріплюється у творчому виконанні та захисті курсової роботи з предмету: «Економіко-правові основи будівельної діяльності».

Останній семестр підготовки магістрів будівельного права пропонується присвятити вивченню наступних дисциплін:

- Правове регулювання стадій будівельного процесу;
- Правові особливості архітектурно-будівельного проектування;
- Нормативно-правове регулювання питань стандартизації у сфері будівництва;
- Правові основи порядку прийняття в експлуатацію об'єктів будівництва;
- Нормативно-правове забезпечення експлуатації, утримання, ремонту та реконструкції об'єктів будівництва;
- Основи кодифікації будівельного права.

Підтвердженням кваліфікаційних знань у сфері будівельного права повинно стати складення державного іспиту з комплексної дисципліни «Правове регулювання будівельної діяльності» та виконання дипломної роботи з цього ж предмету за вільним творчим вибором теми дипломної роботи та її подальшого захисту.

Таким чином, у результаті реалізації даного напрямку підготовки очно-заочної форми навчання на базі кафедри юридичних наук магістранти пройдуть підготовку за 29 навчальними дисциплінами, що забезпечить комплексну підготовку фахового юриста у сфері будівельного права. Даний напрям підготовки юристів надасть можливість щорічно забезпечувати висококваліфікованими спеціалізованими фахівцями більш ніж 6000 будівельних підприємств України (за даними Державної служби статистики за 2014 рік), з яких четверта частина зосереджена у Києві та Київській області, а Київському національному університету будівництва і архітектури надасть можливість розвивати новий унікальний напрям підготовки фахівців у сфері будівельного права, забезпечувати будівельну галузь висококваліфікованими юридичними кадрами і у перспективі формувати науковий центр досліджень будівельного права як нову школу фундаменталізації юридичних знань.

*Воляннюк Сергій Борисович, аспірант,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

**ПІДГОТОВКА МОЛОДШОГО КОМАНДНОГО СКЛАДУ УПА У
ВО 3 «ЛИСОНЯ»**

Організація Українських Націоналістів (ОУН) упродовж свого існування ставила завдання підготувати майбутні старшинські кадри для Українських збройних сил. Актуальності цей процес набрав з початком Другої світової війни, досягши апогею перед створенням власних воєнних (структурних і територіальних) одиниць, які у 1943 р. були об'єднані під назвою Українська Повстанська Армія (УПА). У військовій референтурі ОУН залучалися всі члени, що мали досвід служби у польській, радянській, чехословацькій, угорській, німецькій арміях та українських збройних підрозділах, що діяли від 1939 р. Варто наголосити, що найбільше для розбудови відділів УПА залучали вояків,